

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา  
ค.ม.สนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

ผลของการให้คำปรึกษาแบบรายบุคคลและแบบกลุ่มต่อความเครียดในผู้ติดเชื้อเอชไอวี

สิริพร เพชรงาม

- 2 ส.ค. 2546

160261

เริ่มบริการ  
23 ส.ย. 2546

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

มีนาคม 2545

ISBN 974-616-153-9

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา  
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตร  
มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรินทร์ สุทธิชาติพิทย์)

..... กรรมการ

(ดร. ระพีพันธ์ ฉายวิมล)

..... กรรมการ

(แพทย์หญิงวัลลดา ปุณศรีกรวิวัฒน์)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

(ดร. อนงค์ วิเศษสุวรรณ)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. แก้วตา คณะวรรณ)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรินทร์ สุทธิชาติพิทย์)

..... กรรมการ

(ดร. ระพีพันธ์ ฉายวิมล)

..... กรรมการ

(แพทย์หญิงวัลลดา ปุณศรีกรวิวัฒน์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร  
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 14 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2565

## ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างยิ่ง ตลอดจนการให้คำแนะนำ แก่ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรินทร์ สุทธิธาทิพย์ ซึ่งเป็นประธาน คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ดร. ระพีพันธ์ ฉายวิมล กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และประสบการณ์อย่างกว้างขวาง ในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร. อนงค์ วิเศษสุวรรณ ประธานคณะกรรมการสอบปากเปล่า รองศาสตราจารย์ ดร. แก้วดา คณะวรรณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรินทร์ สุทธิธาทิพย์ อาจารย์ ดร. ระพีพันธ์ ฉายวิมล และแพทย์หญิงวัลลดา ปุณศรีกรวิวัฒน์ คณะกรรมการ สอบปากเปล่า ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้อง สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านดังปรากฏชื่อในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ที่ได้ให้ความกรุณาและอนุเคราะห์ ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือโปรแกรมที่ใช้ในการ วิจัย รวมทั้งข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัย รวมทั้งผู้คิดเชื้อเอชไอวีทุกท่านที่ให้ ความร่วมมือในการทำวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณแพทย์หญิงวัลลดา ปุณศรีกรวิวัฒน์ หัวหน้ากลุ่มงานจิตเวช โรงพยาบาลชลบุรี และเพื่อนร่วมงานทุกท่านที่ให้กำลังใจและอำนวยความสะดวกในการทำวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณโครงการเอดส์ และการศึกษา สำนักงานปลัด สำนักนายกรัฐมนตรี ที่มอบทุน ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ ภาควิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา บิดา มารดา ของผู้วิจัย ที่ได้ให้ความช่วยเหลือเป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ให้สำเร็จด้วยดี

สิริพร เพชรงาม

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากโครงการเอดส์และการศึกษา  
สำนักงานปลัด สำนักนายกรัฐมนตรี

38921029 : สาขาวิชา : จิตวิทยาการให้คำปรึกษา; วท.ม. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา)

ความสำคัญ : ความเครียด / การให้คำปรึกษาแบบรายบุคคล / การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม / ผลของการให้คำปรึกษา

สิริพร เพชรงาม : ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบรายบุคคลและแบบกลุ่มต่อความเครียดในผู้ติดเชื้อเอชไอวี (THE EFFECTS OF INDIVIDUAL COUNSELING AND GROUP COUNSELING ON STRESS IN HIV POSITIVE PATIENTS) อาจารย์ที่ปรึกษา : สุรินทร์ สุทธิชาติพิทย์, Ed.D., ระพีพันธ์ ฉายวิมล, ค.ค. 154 หน้า. ISBN 974-616-153-9

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบรายบุคคลและแบบกลุ่มต่อความเครียดในผู้ป่วยติดเชื้อเอชไอวี ที่เข้ารับการตรวจเลือดที่โรงพยาบาลชลบุรี กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่ได้รับการวินิจฉัยว่าติดเชื้อเอชไอวี จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ คือ การให้คำปรึกษาแบบรายบุคคลและการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น การแบ่งกลุ่มใช้ค่าความเครียดจากการวัดค่าความตึงตัวของกล้ามเนื้อด้วยเครื่อง EMG biofeedback ก่อนการทดลองได้ค่าความเครียด ตั้งแต่ 3 mv. ขึ้นไป แล้วสุ่มอย่างง่ายเข้ากลุ่ม 3 กลุ่ม คือ การให้คำปรึกษาแบบรายบุคคล กลุ่มการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 5 คน โดยทำการทดลองสัปดาห์ละครั้ง ติดต่อกัน 10 สัปดาห์ การทดลองแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ ประเภท 1 ตัวแปรระหว่าง และ 1 ตัวแปรภายในกลุ่ม (repeated-measures analysis of variance : one between-subjects variable and one within-subject variable)

ผลการวิจัยพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้ติดเชื้อเอชไอวีกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มมีระดับความเครียดในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลต่ำกว่าระยะก่อนการทดลอง และต่ำกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และวิธีการทดลองทั้งสองวิธีช่วยให้ผู้ติดเชื้อเอชไอวีกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มมีระดับความเครียดลดลงแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

38921029 : MAJOR : COUNSELING PSYCHOLOGY ; M.Sc. (COUNSELING PSYCHOLOGY)

KEYWORD : STRESS / INDIVIDUAL COUNSELING / GROUP COUNSELING / THE EFFECTS OF COUNSELING

SIRIPORN PETCHNGAM : THE EFFECTS OF INDIVIDUAL COUNSELING AND GROUP COUNSELING ON STRESS IN HIV POSITIVE PATIENTS. THESIS ADVISORS : SURIN SUTITHATIP, Ed.D., RAPIN CHAYVIMOL, Ph.D. 154 P. ISBN 974-616-153-9

The purpose of this research was to study the effects of individual counseling and group counseling on stress of people who were HIV positive at Chonburi Hospital. The sample consisted of fifteen people who were diagnosed as HIV positive and were selected from those who have the average score more than 3 mv. from EMG biofeedback. The sample, by means of simple random sampling, was divided in to 3 groups, with 5 members in each group. The first experimental group was treated by individual counseling. The second experimental group was treated by group counseling. The third group was the control group. The experimental groups were treated once a week consecutively for 10 sessions. The experiment had three phases ; the pre - test , the post - test and the follow - up periods. The data were then analyzed by repeated-measure analysis of variance : one between-subjects and one within-subjects.

The result of the study revealed that the interaction between the methods and the duration of experiment was statistically significant at .05 level. The stress level of the HIV positive patients in both experimental groups and in the post - test and the follow - up phase, was found significantly decreased than that of the pre - test phase. When comparing with the control group, the HIV positive patients in both experimental groups had no difference in the stress level during the post - test phase and the follow - up phase and the decrease of the stress level in the two experimental groups were found non-significantly different.

# สารบัญ

|                                                              | หน้า |
|--------------------------------------------------------------|------|
| บทคัดย่อภาษาไทย.....                                         | จ    |
| บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....                                      | ฉ    |
| สารบัญ.....                                                  | ช    |
| สารบัญตาราง.....                                             | ฌ    |
| สารบัญภาพ.....                                               | ญ    |
| บทที่                                                        |      |
| 1 บทนำ.....                                                  | 1    |
| ภูมิหลัง.....                                                | 1    |
| จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....                           | 4    |
| สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....                              | 4    |
| ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....                             | 5    |
| ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....                                | 5    |
| นิยามศัพท์เฉพาะ.....                                         | 6    |
| 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....                        | 8    |
| เอกสารเกี่ยวกับความเครียด.....                               | 8    |
| เอกสารเกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวี.....                       | 18   |
| เอกสารเกี่ยวกับความเครียดของผู้ติดเชื้อเอชไอวี.....          | 20   |
| เอกสารเกี่ยวกับจิตวิทยาสังคมของผู้ติดเชื้อเอชไอวี.....       | 23   |
| งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเครียดของผู้ติดเชื้อเอชไอวี..... | 32   |
| เอกสารเกี่ยวกับอีเอ็มจีไบโอฟีดแบค.....                       | 33   |
| งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอีเอ็มจีไบโอฟีดแบค.....              | 36   |
| เอกสารเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแบบโรเจอร์.....                 | 37   |
| เอกสารเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม.....                   | 47   |
| งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม.....          | 63   |

| บทที่                                               | หน้า |
|-----------------------------------------------------|------|
| เอกสารเกี่ยวกับการให้คำปรึกษารายบุคคล.....          | 66   |
| งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษารายบุคคล..... | 75   |
| 3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....                    | 77   |
| ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง .....                       | 77   |
| เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....              | 78   |
| การดำเนินการทดลอง.....                              | 79   |
| การวิเคราะห์ข้อมูล.....                             | 81   |
| 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....                         | 82   |
| สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....            | 82   |
| การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....                    | 82   |
| ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....                           | 83   |
| 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....               | 96   |
| วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....                        | 96   |
| สมมติฐานในการวิจัย.....                             | 96   |
| กลุ่มตัวอย่าง.....                                  | 97   |
| สรุปผลการทดลอง.....                                 | 97   |
| อภิปรายผล.....                                      | 98   |
| ข้อเสนอแนะ.....                                     | 107  |
| บรรณานุกรม.....                                     | 108  |
| ภาคผนวก.....                                        | 117  |
| ภาคผนวก ก.....                                      | 118  |
| ภาคผนวก ข.....                                      | 120  |
| ภาคผนวก ค.....                                      | 124  |
| ประวัติย่อของผู้วิจัย.....                          | 154  |



## สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

|    |                                                                                                                                                                                                           |    |
|----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1  | ค่าเฉลี่ยความเครียดในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลองและระยะติดตามผล<br>ของผู้ติดเชื้อเอชไอวี กลุ่มการให้คำปรึกษาแบบรายบุคคล กลุ่มการให้คำปรึกษา<br>แบบกลุ่ม และกลุ่มควบคุม.....                             | 83 |
| 2  | ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยความเครียดระหว่างวิธีการทดลองกับ<br>ระยะการทดลอง.....                                                                                                                | 86 |
| 3  | ผลการทดสอบผลย่อยของวิธีการทดลองในระยะก่อนการทดลอง.....                                                                                                                                                    | 88 |
| 4  | ผลการทดสอบผลย่อยของวิธีการทดลองในระยะหลังการทดลอง.....                                                                                                                                                    | 88 |
| 5  | ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความเครียดเป็นรายคู่ของผู้ติดเชื้อเอชไอวี<br>กลุ่มการให้คำปรึกษาแบบรายบุคคล กลุ่มการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม<br>และกลุ่มควบคุม ในระยะหลังการทดลองด้วยวิธีการทดสอบแบบนิวแมน-คูลส์..... | 89 |
| 6  | ผลการทดสอบผลย่อยของวิธีการทดลองในระยะติดตามผล.....                                                                                                                                                        | 90 |
| 7  | ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความเครียดเป็นรายคู่ของผู้ติดเชื้อเอชไอวี<br>กลุ่มการให้คำปรึกษาแบบรายบุคคล กลุ่มการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม<br>และกลุ่มควบคุม ในระยะติดตามผลด้วยวิธีการทดสอบแบบนิวแมน-คูลส์.....     | 90 |
| 8  | ผลการทดสอบผลย่อยของระยะเวลาในผู้ติดเชื้อเอชไอวี กลุ่มการให้คำปรึกษา<br>แบบรายบุคคล.....                                                                                                                   | 91 |
| 9  | ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความเครียดเป็นรายคู่ในระยะก่อนการทดลอง<br>หลังการทดลองและระยะติดตามผลของผู้ติดเชื้อเอชไอวี กลุ่มการให้คำปรึกษา<br>รายบุคคลด้วยวิธีการทดสอบแบบนิวแมน-คูลส์.....                   | 92 |
| 10 | ผลการทดสอบผลย่อยของระยะเวลาในผู้ติดเชื้อเอชไอวี กลุ่มการให้คำปรึกษา<br>แบบกลุ่ม.....                                                                                                                      | 93 |
| 11 | ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความเครียดเป็นรายคู่ในระยะก่อนการทดลอง<br>ระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลของผู้ติดเชื้อเอชไอวี กลุ่มการให้<br>คำปรึกษาแบบกลุ่มด้วยวิธีการทดสอบแบบนิวแมน-คูลส์.....               | 94 |
| 12 | ผลการทดสอบผลย่อยของระยะเวลาในผู้ติดเชื้อเอชไอวีกลุ่มควบคุม.....                                                                                                                                           | 95 |

## สารบัญภาพ

| ภาพที่ | หน้า                                                                                                                                                                                  |
|--------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1      | วงจรสุขภาพ..... 9                                                                                                                                                                     |
| 2      | วงจรการทำงานของไบโอฟีดแบค..... 35                                                                                                                                                     |
| 3      | แผนภูมิเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเครียดของผู้ติคเชื้อเอชไอวี<br>กลุ่มการให้คำปรึกษาแบบรายบุคคล กลุ่มการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม และ<br>กลุ่มควบคุม ในระยะต่าง ๆ ของการทดลอง..... 84        |
| 4      | แผนภูมิเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเครียดในระยะต่าง ๆ ของการทดลอง<br>ในผู้ติคเชื้อเอชไอวีกลุ่มการให้คำปรึกษาแบบรายบุคคล กลุ่มการให้คำปรึกษา<br>แบบกลุ่ม และกลุ่มควบคุม..... 85          |
| 5      | กราฟเส้นแสดงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างค่าเฉลี่ยความเครียดของผู้ติคเชื้อ<br>เอชไอวีกลุ่มการให้คำปรึกษาแบบรายบุคคล กลุ่มการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม<br>และกลุ่มควบคุมกับระยะของการทดลอง..... 87 |
| 6      | แผนผังสุขภาพ..... 107                                                                                                                                                                 |